DAILY
اراده
د افغان نشراتي مرکز ملي خپلواکه ورځپانه
۱۱۷۱
سال تاسیس ۱۳۷۹ هـ. ش
دوولسم کال - دویمه دوره، ۱۱۷۱ مه گنه، پر له پسې ۲۲۴۵ گنه د ۱۳۹۰ ل.د لیندۍ ۸ مه - د سې شنبې ورځ، د ۱۴۳۳ هـق محرم الحرام ۴ مه د ۲۰۱۱ د نومبر ۲۹ مه

PROPERTY OF ACKU
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER A.M.R.C

د بون کنفرانس او طالبان

د جرمني د بهرنیوچارو او دفاع وزیرانو، گیدووېستروېلې او توماس دې مایزیر وړمه ورځ وویل چې په افغانستان کې یوې دوامدارې سولې ته د رسېدو لپاره له طالبانو سره روغه یوازینۍ منطقي لاره ده. ورځپانې د بهرنیوچارو وزیر گیدووېستروېلې له قوله لیکلي دي چې وایي، سوله د دوستانو ترمینځ نه بلکې د زړو دښمنانو ترمنځ کېږي، نو ځکه د اوازو پرځای غوره دا ده چې دا معلومه شي چې څوک به سولې ته تیار وي. خو وېسترویلې چې ۳مخ

ناټو پر افغانستان د پاکستاني ځواکونو د برید په ځواب کې هوایي برید کړی

افغان چارواکو او په افغانستان کې د ناټو مقاماتو ادعا وکړه چې د پاکستان پر سرحدي پوستې وروسته له دې د ناټو هیلي کوپترو برید وکړ چې له پاکستاني پوستو په افغانستان کې پر افغان او ناټو ځواکونو برید وشو او دوی د ناټو له هوایي ځواکه د ځوابي برید غوښتنه وکړه.

د شنبې په شپه د ناټو په هوایي برید کې څلورویشت پاکستاني پوځیان ووژل شول او پاکستان د احتجاج په دود افغانستان ته د ناټو د تلونکو اکمالاتي کاروانونو مخه ونیوله او په بلوچستان کې یې له شمسي هوایي اډې څخه د امریکایي پوځیانو د وتلو امر وکړ.

پاکستان ادعا کړې وه چې ناټو د دوی پر سرحدي پوسته بې دلیله برید کړی.

په داسې حال کې چې په افغانستان کې د ناټو عمومي قوماندان جنرال جان الن له افغان چارواکو سره پر دې مسلې خبرې کولې، افغان مقاماتو وویل ۳مخ

که پاکستان ونه غواړي، په افغانستان کې سوله ناشونې ده!

د افغانستان د دولت د ریاست د ملي امنیت سلاکار رنگین دادفرسپنتا وایي، که پاکستان په یوه ډول سره موافقه ونه کړي نو له وسلوالو مخالفینو سره د سولې خبرواترو ته هیلې ډېرې کمزورې دي. سپنتا ویلي، وسلوالو طالبانو د سولې خبرواترو ته تراوسه هېڅ راز لېوالتیا نه ده ښودلې. نوموړی وایي، د پاکستان د پوځ او استخباراتي ادارو له موافقې پرته هېڅ راز خبرې ممکنې نه دي، او تراوسه داسې نښې نښانې هم نه ښکاري چې پاکستان به طالب مشرانو ته له افغان حکومت سره د سولې په خبرو کې د گډون اجازه ورکړي. د جرمني له خبري اژانس سره په مرکه کې د ولسمشر د ملي امنیت سلاکارزیاتوي، له وسلوالو سره د سولې خبرې اترې نه دي ناکامې شوې، ځکه چې هېڅکله شوې نه دي. سپنتا وایي، د افغانستان بهرنیو متحدانو کله ناکله له ځینو ډلو سره تماسونه ټینگ کړي خو خبرې یې نه دي ورسره کړي او ده هېڅکله د طالبانو له لوري کوم بااعتباره استازیتوب نه دی لیدلی. دی وایي، که د طالبانو د مشرانو له خوا له حکومت سره تماس ټینگ شوی وای، حکومت به پوره ډاډ او ټول لازم ضمانتونه ورکړي وای. سپنتا پر پاکستان د نړیوالو د فشار د زیاتولو غوښتنه وکړه او دا چې د افغانستان د تاوتریخوالي ریښې په گاونډي پاکستان کې دي. ډاکټرسپنتا زیاته کړه، افغانان نشي کولای د یوې بلې لسیزې لپاره یوازې ددې لپاره قرباني ورکړي چې د جگړې ډگر په غلط ۳مخ

د لوی او بښونکي خدای ج په نامه

سرمقاله

دور دوم پروسه های انتقال مسوولیت های امنیتی باکدام امیدها!

قرار است در این روزها دور دوم پروسهٔ انتقال مسوولیت های امنیتی آغاز شود. در پروسهٔ قبلی که به شمول برخی مناطق کابل، چند منطقه را در سراسر کشور در بر می گیرد، چند ماه قبل تکمیل و تطبیق گردید. در دور اول، این پروسه بدون ولسوالی سروبی در ولایت کابل، پنجشیر، بامیان، هرات، شهر لشکرگاه، بلخ و برخی مناطق دیگر را در بر می گیرد.

پروسهٔقبلی در مناطقی اجرا گردید که در گذشته ها و در حال حاضر از امنیت نسبی یی برخوردار بود. به استثنای شهر لشکرگاه که در گذشته ها از امنیت خوبی برخوردار نبود. اما اینکه بعد از انتقال مسوولیت های امنیتی به نیروهای افغان، تا چه اندازه تغییرات مثبتی در وضع امنیتی این مناطق دیده می شود، این موضوع بر می گردد، به ارزیابی مختصری از وضع امنیتی این مناطق. البته بررسی همه موارد و همه مناطق در این مقال فشرده دشوار به نظر می رسد، ولی ما چند مورد را به گونهٔ نمونه یاد آور می شویم.

هرات نیز از ولایاتی است که در گذشته ها از امنیت نسبی یی برخوردار بوده و پروسهٔ انتقال مسوولیت های امنیتی نیز در آنجا به اجرا گذاشته است، اما اینکه بعد از اجرای این پروسه، در وضع امنیتی این دیار تا چه حد بهبودی رونما گردیده است، باید گفت که این ولایت در روزهای عید و ایام برگزاری لویه جرگهٔ عنعنوی شاهد چندین انفجار پیهم بود که زیان های قابل توجه جانی و مالی نیز به همراه داشت. گذشته از اینکه در میزان جنایات و جرایم در این ولایت کاهشی به عمل نیامده است. به همین گونه در دیگر مناطق نیز، بهبودی و تغییر مثبتی در وضع امنیتی به چشم نمی خورد.

دولت افغانستان و جامعهٔ جهانی که اکنون در آستانهٔ تطبیق دور دوم پروسهٔ انتقال مسوولیت های امنیتی قرار دارد، باید این مسأله را درک نمایند که نابسامانی موجود در وضع امنیتی کشور، یک مشکل اساسی بوده که رفع و محو آن نیازمند طرح و تطبیق راهکارهای اساسی است. مشکل امنیتی افغانستان این نیست که تعداد نیروهای امنیتی در این کشور کم است؛ دولت و جامعهٔجهانی با کمبود وسایل و تجهیزات رو به رو است؛ اردوی تعلیم یافته در اینجا وجود ندارد، همه می دانند که در کشور، هم اکنون به شمول نیروهای خارجی بیش از چهار صد هزار نیروی امنیتی تا دندان مسلح و با داشتن تمام امکانات و تجهیزات پیشرفته در خدمت تامین امنیت و استقرار ثبات از صبح تا شام به پا ایستاده اند، اما با این وجود، وضعیت امنیتی با گذشت هر روز خرابتر و وخیمتر شده می رود، پس مشکل در کجاست؟ این مسأله خود ما را وا می دارد که بگوییم در طول ده سال گذشته به عوامل اصلی و اساسی یی که در این راستاموثر و دست اول است توجه صورت نگرفته است. این مشکل، از مشکلات درونی یی که در بطن جامعهٔ افغانی قرار دارد و آمیخته با تعدادی از متغیرهای بیرونی است، ناشی می شود. پس از ده سال حضور جامعهٔ جهانی در کشور، فساد، فقر، بیکاری، مافیاسالاری، بی عدالتی و ده ها پدیدهٔشوم دیگر همچنان بیداد می کند؛ دولتمردان به جای اینکه در راستای رفاه عامه و بهبود کلی وضعیت گام های موثر و سنجیده بردارند، به شعار و نمادهای تبلیغاتی و سمبولیک از قبیل پروسهٔانتقال مسوولیت، امضای سند استراتیژیک و ده ها سوژهٔ دیگری که تا کنون هیچ گونه دستاوردی ملموسی در پی نداشته، پرداخته؛ هم خود و هم ملت را به اغوا می کشند. امید دولت افغانستان و جامعهٔجهانی با درک عمیق از مسایل و مشکلات راستین افغانستان در راستای بهبود وضعیت عمومی گام بردارند. در غیر آن، اگر بار بار پروسهٔ انتقال مسوولیت های امنیتی تطبیق و بار بار سند استراتیژیک با ده ها کشور دیگر امضا شود، هیچ دردی را دوا نخواهد کرد.

چقدر از فیصله های کنفرانس بن عملی شد؟

چهارم دسمبر سال جاری، بن آلمان پس از ده سال میزبان دومین نشست دربارهٔ افغانستان است. کنفرانسی که نتیجهٔ فیصله های آن، وضعیت امروز کشور می باشد.

بنا به گفتهٔ مسوولان مربوط، این کانفرانس بن، روابط افغانستان با جهان و تضمین کمک های جامعهٔ جهانی با افغانستان به مدت ده سال یعنی بعد از ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۴ را مشخص خواهد نمود که اهمیت فراوانی برای کشور دارد.

اما زمانی فیصله های این نشست بین المللی ارزش پیدا می کند که روشن شود، آیا فیصله های کنفرانس بن اول به صورت درست عملی شده یا نه؟ چرا که کنفرانس بن در سال ۲۰۰۱ تا کنفرانسی که چند روز دیگر برگزار می شود، متفاوت است. در آن وقت، دولت وجود نداشت؛ لذا نماینده گان جامعهٔ جهانی طرح و برنامه هایی را برای پیشبرد امور افغانستان ارایه کرده و نظام سیاسی کشور را در آن پایه گذاری نمودند، ولی این کنفرانس برای حفظ و تقویت نظام و دولت موجود است.

بسیاری از حاضران نشست بن اول معتقد اند، فیصله های آن نشست، عملی نشده و یا اگر شده، بسیار ناقص است. آن زمان هیأت های افغان با وجود اختلافات شدید، بر اثر فشار جامعهٔ جهانی ۹ روز به بحث و گفتگو پرداختند که حاصل آن، توافقاتی در بخش های مختلف به خصوص تدوین قانون اساسی افغانستان، تقسیم قدرت، برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و شورای ملی بود.

بر اثر مصوبات آن زمان، طی ده سال گذشته، جامعهٔ جهانی ۵۶ میلیارد دالر به حکومت افغانستان مساعدت نمودند که حکومت افغانستان تنها ۱۸ میلیارد دالر آنرا به دست آورده است که بابت همین مقدار هم بارها مورد ملامت خارجی ها قرار گرفته اند. در حالی که خارجی ها نیز، ۸۰ درصد این کمک ها را حیف و میل نموده و یا از طریق ادارات موازی، وزارتخانه ها، ولایات و کمپنی های امنیتی آنگونه که می خواستند، مصرف کردند.

نداشتن یک پلان درست و دقیق برای نحوهٔ بازسازی افغانستان، سبب گردید، تا امروز شاهد باشیم که قانون تطبیق نشده، قوای امنیتی مستحکم نگردیده، ظرفیت های اداری ارتقاء نیافته، مشکلات بخش تعلیم و تربیه و صحت هنوز برطرف نشده است.

در اجلاس بن ۲۰۰۱ پیش بینی شده بود، تا با ایجاد قوه قضاییهٔ بی طرف و مترقی، جلو بی عدالتی ها، فساد، قانون شکنی ها و نقض حقوق بشر را بگیرد، ولی هرگز تحقق نیافت. بازسازی اقتصادی و خلع سلاح سرتاسری متوازن پیش بینی شده بود که کمترعملی شد.

انتخاب نظام سیاسی و قانون اساسی دموکراتیک مطابق به ارادهٔ آزاد مردم افغانستان، برگزاری انتخابات ریاست جمهوری و پارلمانی آزاد و دموکراتیک در نظر گرفته شده بود، اما در عمل به گونهٔ تحمیلی و غیر دموکراتیک صورت گرفت.

لذا بسیاری ها معتقد اند، اگر از فرصت های طلایی یی که بعد از شکست طالبان نصیب مردم افغانستان شده بود، استفادهٔ خردمندانه می شد و بسیاری از فیصله های بن انحراف نمی یافت، بدون تردید، دولت کرزی به دستاوردهای چشمگیر نایل شده، افغانستان امروز کمتر به چالش های بی امنیتی، فساد اداری، کُندی بازسازی، افزایش فقر و انکشاف تولید قاچاق مواد مخدر مواجه می بود.

در حالی که عده یی از هموطنان مدعی هستند که آنها از کنفرانس بن هیچ خیری ندیده اند؛ زیرا روز به روز حملات انتحاری افزایش می یابد، برخی دیگر تمام انکشافات در عرصهٔ نظامی و سیاسی در ده سال گذشته را از برکت کنفرانس بن اول می دانند.

به هر حال کنفرانس بن دوم باید بهای اشتباهات و بازی های سیاسی دولتمردان افغانستان در ده سال اخیر را بپردازد و نگرانی های امنیتی، فساد لجام گیسخته اداری، روند کُند بازسازی، تشدید فقر، قاچاق مواد مخدر، و تداوم نقض حقوق بشر را مورد بحث قرار دهد. ولی امیدواریم، فیصله های این کنفرانس که چشم انداز چهارده سال آیندهٔ افغانستان است، طوری حاصل شود که از اشتباهات گذشته درس گرفته و از تکرار آنها جلوگیری نماید.

طرح ها برای پیشرفت وترقی افغانستان

عبدالصمد روشن

بنام خداوند بخشاینده ومهربان

مقدمه:

برای بیرونرفت از حالت ناگوار و نگران کنندهٔ سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، نظامی یا امنیتی، بیکاری، فساد اداری وغیره چه باید کرد، تا صلح و امنیت با ثبات در سرتاسر کشور به وجود آید و در نتیجهٔ این صلح، نگرانی های موجود از بین رفته و مردم کشور ما صاحب زنده گی آبرومندانه و مرفه شوند و در تمام عرصه ها از احتیاج بیگانگان رهایی یابند و در نهایت افغانستان، بخصوص از لحاظ اقتصادی و امور امنیتی خودکفا شود. در این موارد، طرح های اینجانب چنین است، خداوند(جل جلاله) به فضل خویش با ارایهٔ چنین طرح ها در کشور عزیز ما افغانستان به اسرع وقت اصلاحات اساسی و بنیادی را در تمام ابعاد زنده گی این ملت مسلمان، مجاهد، متدین، مبارز، رنجدیده، فداکار و قهرمان به میان آورد، درزمینه توجه محترم رییس جمهور، کابینه، شورای ملی افغانستان (نماینده گان محترم ملت) و سازمان ملل متحد را خواهانم.

طرح اول – تنویر اذهان عامه:

- طوری که می دانید اکثراً موضوعات و مسایل دینی، مذهبی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی، حوادث و واقعات بزرگ و دلخراش، اختراعات، انکشافات و پیشرفت های جهان از طریق مطبوعات جهت تنویر اذهان مردم و آگاهی جهانیان به اسرع وقت به نشر رسیده و می رسد. لذا به خاطر تنویر اذهان عامهٔ مردم شریف و متدین افغانستان، باید مطبوعات در خدمت مردم سراسر کشور قرار گیرد؛ یعنی تمام رسانه های چاپی دولتی و غیردولتی (آزاد) چاپ مرکز و ولایات کشور در ظرف (۲۴ –۴۸) ساعت از طریق ترانسپورت زمینی و هوایی به سراسر کشور رسانده و توزیع شود، تا مردم رنجدیدهٔ کشور از تمام جریانات و پیامدها اعم از انکشافات، اختراعات، خواسته های ملت افغانستان و جهانیان، از قانون اساسی و قوانین نافذهٔ کشور از اثر مطالعهٔ رسانه ها آگاهی حاصل نموده و طور آگاهانه برای وحد ت ملی، بازسازی و نوسازی کشور شان با هم بسیج شوند و تمام مشکلات کشور شان را به اساس مشوره های علمی، مسلکی، تخصصی با استفاده از تجارب کشور خود و کشورهای جهان حل نمایند. فعالیت های رادیوها و تلویزیون های دولتی و غیر دولتی طوری توسعه و انکشاف یابد که ساحهٔ پوشش شان تمام نقاط کشور را در برگیرد.

- به منظور ایجاد تفاهم بیشتر و درک درست و متقابل حکومت و رسانه ها و به هدف یافتن راه حل مشکلات موجود فراراه رسانه ها و به خاطر هموارشدن بستر مطمین پیاده شدن قانون رسانه ها و ارتقای سطح موثریت رسانه های همگانی در انجام رسالت ملی و میهنی، سیمینار دو روزه یی به ابتکار وزارت اطلاعات و فرهنگ و با اشتراک نزدیک به ۷۰۰ تن از مسوولان حکومت، رسانه های آزاد مرکز و ولایت ها، شخصیت های علمی و اندیشه ور و ژورنالیستان تحت عنوان "سیمینار سراسری رسانه ها، چالش ها و راهکارها" به تاریخ ۱۷-۱۸ حمل ۱۳۸۹ در هوتل انترکانتنینتال دایر گردید. در ختم کار دو روزهٔ سیمینار، قطعنامهٔ ۱۵ ماده یی به تصویب رسید که در مادهٔ ۱۰ آن چنین آمده است: "دولت، رسانه های چاپی را مورد حمایت مالی قرار داده سعی نماید، تا فرهنگ روزنامه خوانی در کشورگسترش یابد".

نویسنده به خاطر تحقق مواد این قطعنامه خصوصا ((فرهنگ روزنامه خوانی)) چنین نظر دارد که اولاً باید برای مردم روزنامه ها برسد، تا "فرهنگ روزنامه خوانی به میان آید". بنابران، به خاطر انسجام سیستم توزیع روزنامه ها، جراید و مجلات دولتی و آزاد، پیشنهاد می نمایم که: از طرف وزارت محترم اطلاعات و فرهنگ سیمیناری دایر گردد که در این سیمینار، مسوولان محترم و مقام های عالی رتبهٔ حکومت، نماینده گان محترم شورای ملی، مسوولان محترم رسانه های دولتی و غیردولتی مرکز و ولایات، نویسنده گان و ژورنالستان با تجربه و سابقه دار، بنیادهای مدنی فرهنگی صلح و دموکراسی، کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان، نماینده گی ملل متحد (یوناما)، صاحب نظران بخش های ملکی و نظامی، نماینده گان اکادمی علوم، نماینده گان پوهنتون های ملکی و نظامی مرکز و ولایات و غیره اشتراک نمایند، تا در این سیمینار مشکلات رساندن رسانه های چاپی به سراسر کشور "پایتخت، ولایات، ولسوالی ها، شهرها، نواحی شهری،

ص۳

ACKU

ناټو پر افغانستان ...

چې له پاکستاني پوستې پر افغان ځواکونو حمله وشوه، افغان ځواکونو د ناټو د هوايي مرستې غوښتنه وکړه چې په نتيجه کې يې پوسته ويجاړه شوه.

ناټو او امريکايي مقاماتو تر دې پخوا په ځلونو ويلي چې د پاکستان له پوستو ياد پوستو له شاوخوا څخه په افغانستان کې د دوی پر پوستو، او د افغانستان د حکومت پر تاسيساتو بريدونه کېږي او چې کله دوی پاکستان ته شکايت وکړي چې له پلانکۍ پوستې پرې بريد شوی پاکستانيان وايي چې د دوی پوځيانو هماغه پوسته تخليه کړې وه.

که څه هم ويل کېږي چې د پاکستان حکومت د خپلو خلکو د احساساتو د غلي کولو لپاره تو ند عکس العمل ښوولی خو د پر افغانانو هيله لري چې د پاکستان عکس العمل لکه د لارو بندول او له شمسي اډې څخه د امريکايي پوځيانو ايستل به سبب شي چې لوېديځوال له پاکستان سره بلاخره حساب تصفيه کړي.

ناټو ويلي چې د شنبې د شپې پېښې په اړه به له پاکستانيانو سره په گډه بشپړ تحقيقات وکړي. دوی دا هم ويلي چې د ټولو عملياتو پر بکړه په افغانستان کې د ناټو د قوماندې په لوړه سطحه کېږي او داسې نه ده چې په سيمه کې موجود ځواکونه دې په خپل سر دا ډول عمليات وکړي.

په کابل کې د ناټو د يوه مقام له قوله پرون وال ستريټ ژورنال راپور ورکړ چې د ناټو ځواکونه وروسته له دې ځوابي بريد ته ولمسول شول چې له پاکستاني پوستې پرې بريد وشو.

د حملې سيمې ته نږدې د افغانستان سرحدي ځواکونو ويل افغان او ناټو ځواکونو په گډه په سيمه کې د طالبانو پر ضد عمليات کول چې د پاکستان د پوځ له پوستې څخه پرې ډزې وشوې.

د دوی په وينا دې مسئلې نړيوال ځواکونه وپارول چې پر پاکستاني ځواکونه بريد وکړي. دوی دا هم وويل چې تر حملې مخکې پاکستاني مقاماتو ته خبر هم ورکړای شوی و.

د بون کنفرانس او ...

هېواد به يې د ډسمبر په پنځمه نېټه په بون ښار کې د افغانستان په اړه د يوه مهم کنفرانس کوربه وي، دا يادونه هم وکړه چې د سولې د هڅو د بريالیتوب کوم ضمانت نشته خو ټينگار يې وکړ چې ټول له دې سره موافق

دي چې يو حل بايد دا کار وازمويل شي. ده زياته کړه، د افغانستان جگړه د پوځي حل لاره نه لري، بلکې له لس کلنې جگړې وروسته، دا کړکېچ بايد له سياسي لارې اوار شي.

له بيلډ–ام زونتگ Bild am Sonntag ورځپاڼې سره په مرکه کې د جرمني دفاع وزير توماس دې مايزير وويل، لوېديځ هېوادونه طالبانو ته نشي ويلای چې تاسو بد خلک ياست او بس موږ له تاسو سره خبرې نه کوو. ده زياته کړه، د افغانانو له خپلمنځي روغې جوړې څخه داسې يوه ډله چې يووخت يې توره په لاس کې وه، هېڅوک نشي ايستلای. دې مايزير څرگنده کړه چې يوازې د خو مهمو ډلو په گډون سره د سولې بهير د بريالیتوب چانس لرلای شي. د جرمني دفاع وزير همدا راز يادونه وکړه چې په ۲۰۱۴ کال کې د نړيوالو ځواکونو تر وتلو وروسته به جرمني ځواکونه په افغانستان کې پاتې شي، خو ويې ويل چې د جرمني پوځيانو هڅې به هغه مهال د افغان ځواکونو د روزنې پر چارو متمرکزې وي.

جرمني په افغانستان کې د سرتېرو د شمېر له پلوه له امريکا او برتانيا وروسته دريم هېواد دی، خو له دې مخکې يې تل د سولې په خبرو کې د طالبانو له گډون سره مخالفت کاوه.

که پاکستان ونه غواړي، په افغانستان ...

ځای کې دی. ده اټکل وکړ چې که په اوسني حالت کې بدلون رانشي، نو دا جگړه ښايي په راتلونکي کې ټولې سيمې ته پراخه شي، خو سپنتا زياته کړه، که د سرحد بلې خوا ته د تروريستانو مرکزونه له منځه يوړل شي، نو افغانستان به وکولای شي چې په راتلونکو لسو کلونو

کې پر خپلو پښو ودرېږي. رنگين دادفر سپنتا له ډي پي اې آژانس سره د مرکې په يوه بله برخه کې وويل چې د ۲۰۱۴ کال تر پايه له افغانستانه د نړيوالو ځواکونو وتل قطعاً ممکن کار دی، ځکه افغانان خپل ملي حاکميت غواړي او دا کار چې څومره ژر کېږي، هومره ښه دی، خو ده زياته کړه چې له ۲۰۱۴ کال وروسته نړيوال بايد د افغان ځواکونو د روزنې لپاره خپلو مرستو ته دوام ورکړي. سپنتا زياته کړه، په هغو سيمو کې چې د امنيتي چارو مسووليتونه په لومړي پړاو کې افغان ځواکونو ته سپارل شوي، په عامو خلکو کې پر دولت اعتماد پياوړی شوی.

طرح ها برای پیشرفت...

دهات و قریه های بزرگ، پوهنتون های ملکی و نظامی، مراکزنظامی، قطعات و جزتام های قوای مسلح، شرکت های امنیتی خصوصی داخلی و خارجی، مکاتب، مدارس، ارگان ها و ادارات دولتی، سفارتخانه ها، نماینده گی های سیاسی، احزاب سیاسی، سازمان های اجتماعی، شوراهای محلی، موسسات و انجوهای داخلی و خارجی، فابریکه ها، شرکت ها، کمپ های مهاجران وغیره" بررسی و حل گردد. همچنان مشکلات شنیدن رادیوها و دیدن تلویزیون ها در اطراف و نقاط دوردست کشور عزیز نیز، حل شود. باید خاطرنشان نمود که روزنامه های ملی انیس، هیواد، اصلاح، جراید و مجلات چاپ مرکز الی ماه ثور سال ۱۳۷۱ از طریق ریاست پست وزارت محترم مخابرات به تمام ولایات کشور رسانده می شد و بعداً به ارگان های مربوطه، مکاتب، مشترکین و غرفه های فروش اخبار، توزیع می گردید؛ متاسفانه که در اثرجنگ های داخلی کشور، این پروسه از بین رفته است. امید است، پروسهٔ یادشده احیای مجدد شود. **ادامه دارد**

اراده با جوانان وعلاقه مندان

همکار ارجمند روزنامه محترم روشان نعیمی محصل پوهنحی ژورنالیزم، مضمون دوم شما را که تحت عنوان "بهار عرب" لطف نموده به روزنامه دلخواه تان فرستاده بودید، دریافت نمودیم به امید همکاری های بعدی شما قمستی از نوشته تانرا به چاپ میرسانیم.

تاریخ در سرنوشت آیندگان دست بازدارد و فرجام امور را در گذر زمان به نفع خود به انجام می رساند. آری این عدل تاریخ است که انسان های گردن کش و مستبد را در حلقوم خود می بلعد و جز فوسیل های زشت افعال آنها در صفحات سیاه تاریخ چیزی به یادگار نمی ماند.

انسان های خاکی در جاه و جلال روزگار بر سر تخت های استوار بر دوش مظلومان در آغوش ناز و نعمت می غلتند و شراب شیرازه ی وجود محرومان را در باده سرای ساقی امیال و خواسته های خود سر می دهند و بی خبر از نوای جان سوز زخمه دلان روزگار در ا ستخرهوس های شوم شان که در ورای استبداد و اعمال حاکمیت مورثی و در اثر فرآیند خاموشی و گنگ نگه داشتن توده ها به میان آمده است، غوطه ها می زنند.

و تمامیت خواهی و غارت داشته های ملی را نعمتی ازلی و ابدی از جانب حق بر خود می دانند و داعیه دار سایه ی خدا (ج) در زمین هستند. اما این سراب توهم انگیز روزی به پایان خواهد رسید و فریاد های خفته در دل مردان در بند استبداد و ظلم با زنجیر های فرعونیان را پاره کرده و یوغ ظلمت و تاریکی را از گردن بردگان جاه طلب روزگار به در خواهد آورد.

چنانچه مصداق این امر در سرزمین های آزادیخواه عرب در عصر معاصر عینیت می یابد. دیدیم که جسورانه و با عزم راستین و گام های محکم مردمان آن دیار بر ضد مستکبران وقت، قذافی ها و مبارک ها به پا خاستند و بر هر چه بی عدالتی و تبعیض و نا برابری جابران "نه" گفتند و کاخ های استبداد آنها را واژگون نمودند. باید پذیرفت چندین دهه حاکمیت حکومت های پوشالی در مصر، تونس و لیبیا فریاد های آزادی را در گلو ها خفه کرد و در پوشش نظام استبدادی و نظامیگری هر گونه حق و آزادی شهروندان را خواب و خیالی بیش نمی دیدند، اما در دل این ظلمت و تاریکیست که جرقه هایی از حریت و آزادی بیداد می کند و شعله سوزان قیام ها و خیزش ها را بر ضد دستگاه ظلم میلان می دهد. در دل انسانی که ازادی جز خصیصه ی ذاتی اوست ندا می شود، بایست صدایت را بلند کن و با سردادن شعار های حق و عدالت، وجدان های خفته را بیدار نما. یاد آنانی که در پهنه این هستی نا آشنا از خود رشادت و فداکاری نمودند و خون های شان را فدیه حریت و آزادی کرده و در صفحات طلایی کتاب آزادی زیستان تاریخ نام های شان را با خط رسا و درشت شهادت حک کردند، گرامی باد.

همکار عزیز روزنامه اراده محترم الیاس اردلان محصل سال دوم فاکولته ژورنالیزم پوهنتون کابل، مطلب ارسالی تانرا که تحت عنوان "ازدواج به رسم افغانی" تحریر نموده بودید، به اداره رسید با ابراز قدردانی از همکاری های قلمی شما اینک مضمون ارسالی شما را به زیور چاپ می آراییم.

ازدواج، رسمی است که در همه ادیان و آیین های بشری در طول تاریخ وجود داشته و مورد تایید وقابل توجه بشر بوده است.

دین مبین اسلام نیز به عنوان یک دین واقعی برای هر نیاز انسان، راهکاری را در نظر گرفته که ازدواج هم یکی از راهکار هایست که به خاطر اشباع نیرومند ترین غریزه ی انسانی مقرر شده است. از این لحاظ در اسلام بیشتر از هر آیینی بدان تاکید صورت گرفته است تا آنجایی که پیامبر گرامی حضرت محمد مصطفی (ص)، آن را سنت خود دانسته و تارک آنرا از خود نمی داند، بنابراین برای نهادینه شدن این امر مقدس تاکید زیاد شده است ولی با وجود این همه تاکید بر مساله ی ازدواج، در جامعه ما رسم ها و رواج هایی وجود دارد که موانع زیادی را در شکل گیری و نهادینه شدن این امر مقدس ایجاد می کند که بعضی از مراحل آن را به بررسی می گیرم.

خواستگاری نخستین مرحله ازدواج است که به طور معمول در جامعه ما از طرف پسر یا خانواده او صورت می گیرد آن هم به شکلی که ماه ها طول می کشد و خانواده عروس به زعم خودشان برای قدر هر چه بیشتر دختر شان زمان رفت و آمد خانواده ی داماد را تمدید می کند، بعضا آنقدر طول می کشد که خانواده داماد مجبور می شود، ریش سفیدان را منحیث میانجی نزد خانواده ی عروس ببرند که بلاخره عروس خیل حاضر به رسم بلی شوند.

گذشته از این، مشکل بزرگی که در این زمینه دیده می شود جلوگیری خانواده عروس از ملاقات رسمی و بیان دیدگاه دختر و پسر نسبت به آینده ی شان است.

عنعنه دیگری که پس از خواستگاری رواج دارد تعین شیربها و هزینه های عروسی است یکی از رسمی که در جامعه ما از دیر زمان به شکل گسترده وجود دارد دریافت شیربها از خانواده ی داماد است که در جمع بزرگان و ریش سفیدان تعیین می شود که نه داماد نقشی در تعین آن دارد، نه عروس از تعیین و دریافت آن اطلاعی دارد بل همه صلاحیت خرچ و تعین آن در دست پدر عروس است. در شرایط فعلی گله دختر، از صد هزار افغانی تا دو میلیون افغانی می باشد که عملا به یک تجارت مبدل شده است به ویژه در دهات که از سوی بسیاری بزرگان و ریش سفیدان به خوبی استقبال می شود.

همینطورمراسم عروسی دشوارترین مرحله یی است که بخت داماد ها را نگون می کند. در دین اسلام برگزاری ولیمه (عروسی) بالای پسر به اندازه ی توانش مستحب است ولی در جامعه ما داماد چه توانش را داشته باشد یا نه مکلف به برگزاری محفل عروسی در عصری ترین تالار عروسی شهر که حد اقل گنجایش ۳ صد نفر مهمان را داشته باشد، حال گذشته از عیدی ها وبراتی هایی که در عید فطر و قربان و روز نوروز که بین شیرنی خوری و عروسی واقع می شود، باید به عروس لباس و زیور آلات هدیه ببرد. عروسی هزینه های دیگری هم دارد مثل موتر گل پوش، دادن پول جمعی از دختران در آرایشگاه و غیره ... بنابرین داماد مجبور است درآمد چند ساله ی خویش را در یک شب به باد فنا بدهد. همین تشریف ها و هزینه های زیاد عروسی عملاً جامعه ما را اسیرخود ساخته و روند ازدواج و آسایش اجتماعی را نابود کرده است. چه آنکه عدم امنیت و آسایش اجتماعی مانع پشرفت و خلاقیت در فرد می شود، از این رو خانواده ها در فرهنگ سازی ازدواج و جلوگیری از انحراف اخلاقی جوانان، نقش مهمی دارند و همچنان خانواده ها می توانند با دست برداشتن از سخت گیرهای بی مورد، رسم و رواج های غلط وتوقع های بی جا، زمینه ازدواج به موقع را فراهم کنند در مرحله بعد رسانه ها و روحانیان مسولیت دارند که مردم را از آموزه ها و رهنمود های اسلامی که در این زمینه وجود دارد، آگاه سازند.

ACKU

ارزش منابع معدنی افغانستان بیشتر از سه هزار میلیارد دالر است

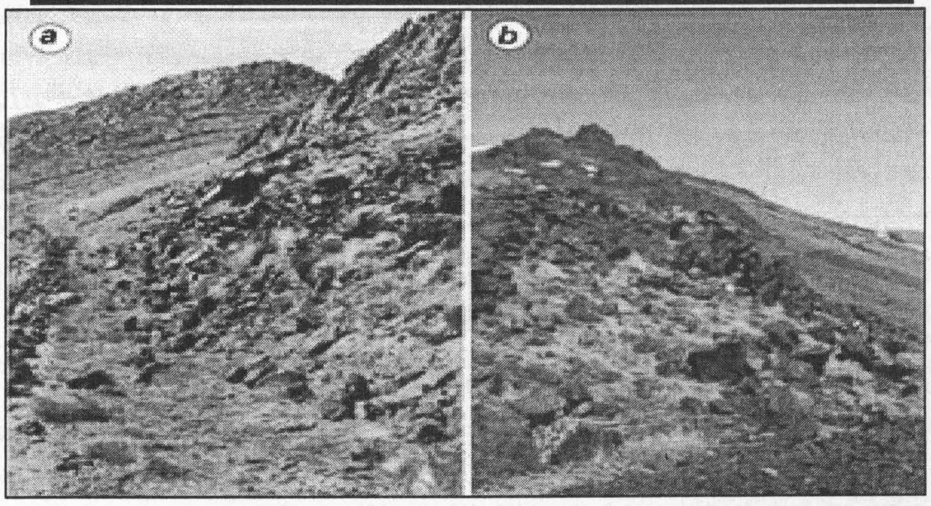

یکی از ذخایر طبیعی بزرگ افغانستان معدن حاجی گک بامیان است. حکومت افغانستان می گوید، منابع عظیم طبیعی این کشور ممکن است، بیشتر از آنچه باشد که پیش از این برآورد شده است و استخراج این ذخایر می تواند، افغانستان را از وابستگی به کمک های خارجی نجات دهد.

وحید الله شهرانی، وزیر معادن افغانستان در گفتگویی با خبرگزاری آلمان (دی. پی. ای) گفت: "به نظر می رسد که این ذخایر بیش از سه تریلیون دالر (سه هزار میلیارد دالر) باشد".

در برآوردهایی که از معادن افغانستان صورت گرفته است، گفته شده که این ذخایر حدود سه تریلیون یا سه هزار میلیارد دالر ارزش دارد، اما شهرانی تاکید کرد که این برآورد به ۳۰ درصد از خاک افغانستان بر می گردد. به گفتهٔ او، باقی مناطق افغانستان هنوز بررسی نشده است.

قبلاً کارهای مقدماتی در معدن مس عینک شروع شده است. منابع معدنی که تاهنوز ثبت شده است، شامل ذخایر وسیع معادن آهن، مس، نفت، گاز، طلا و سنگ های معدنی می باشد. براساس برآورد وزارت معادن افغانستان، شروع استخراج معادن این کشور از سال ۲۰۱۶ میلادی، می تواند، سالانه یک و نیم میلیارد دالر به خزانهٔ دولتی وارد کند. این رقم تا سال ۲۰۲۶ به چهار میلیارد دالر خواهد رسید. به گفتهٔ شهرانی، این معادن می تواند، بزرگترین منبع عایداتی دولت افغانستان باشد.

وزیر معادن افغانستان افزوده است که موفقیت در صنعت استخراج معادن بر اقتصاد افغانستان تاثیر مثبت می گذارد. او پیش بینی می کند که سکتور استخراج معادن در سال ۲۰۱۶ از طریق ایجاد شغل و بازسازی زیرساخت ها، بر عواید ناخالص داخلی پنج میلیارد دالر خواهد افزود. به گفتهٔ او، این رقم تا سال ۲۰۲۶ به بیست میلیارد دالر خواهد رسید.

شهرانی توضیح داده است که درآمد دولت از ناحیهٔ منابع طبیعی در صندوقی واریز می شود که از آن معارف، خدمات صحی و پروژه های زیرساختی تمویل می گردند.

اما به گفتهٔ وزیر معادن افغانستان، ناامنی همچنان یک چالش است، هرچند ذخایری که اکنون مورد بررسی قرار گرفته است، در مناطق نسبتاً امن این کشور واقع است. به گفتهٔ او، تجارب جهانی نشان داده است که استخراج معادن و سرمایه گذاری های مرتبط با آن، می تواند امنیت را بهبود ببخشد.

شهرانی افزود: "وقتی که اجتماع و مردم محلی منافع خود را ببینند، در آمد مرتب خود، توسعه زیرساخت ها و همه این چیزها را مشاهده کنند، آنها خود منطقه را امن خواهند ساخت".

شهرانی گفت که چینی ها با امضای قرارداد استخراج معدن مس عینک در ولایت لوگر، بزرگترین سرمایه گذاری در این بخش را دارند. سرمایه گذاران غربی به دلیل مشکلات امنیتی، در استخراج معدن مس عینک از خود بی میلی نشان دادند.

او گفت که سرمایه گذاران غربی حالا به صورت جدی در پی فرصتی برای سرمایه گذاری در بخش معادن افغانستان هستند و یکی دو مناقصه موفق ممکن است اعتماد شرکت های غربی را نیز جلب کند.

استفاده از مواد مخدر، باعث تضعیف قوای فکری و جسمی میگردد

فیصل "شریفی"

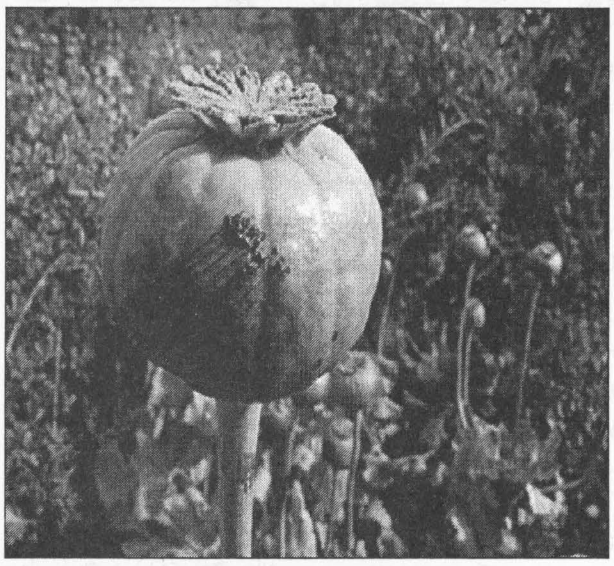

دراین اواخر در تعداد معتادین مواد مخدر افزایش بی سابقهٔ رونما شده که سالانه شمار زیادی از جوانان کشور از اثر استفاده مواد مخدر به هلاکت می رسند. البته یگانه عامل آن بی خبری جوانان کشور از اضرار مواد مخدر بوده و در ضمن این قشر جامعهٔ ما که نیروهای بالنده و سازنده کشور را می سازند، با کمال تأسف که از مسایل دینی و مذهبی خویش آگاهی ندارند.

اگر جوانان ما از احکام دین مقدس اسلام آگاهی کامل داشته باشند هیچگاهی به مواد مخدر پناه نبرده و خود را از شر آن نجات می دهند. در اینجا لازم می بینم تا حدیث شریف را که در رابطه به حرام بودن استعمال مواد نشه آور، تذکر به عمل آمده یاد آور شوم؛ ترجمه: "هر آن چیزی که نشه آور است و انسان را از حالت عادی به سوی بی خودی و بی اراده گی می کشاند، استعمال آن حرام است".

اکثریت جوانانی که درطی بیشتر از سه دهه جنگ های داخلی از افغانستان به کشورهای همسایه همچون ایران و پاکستان به خاطر فقر، بیکاری و بیچاره گی روانه گردیده اند، درآن کشورها به انواع مواد مخدر معتاد گردیده که متأسفأنه یک تعداد این جوانان به عوض اینکه کار نمایند تا نفقه خود و فامیل خود را پیدا کنند به استعمال هیروئین، تریاک و..... خود را گرفتار ساخته اند و معتادین امروز کشور، ثمره مهاجران عودت کننده از کشورهای همسایه می باشد. نا گفته نباید گذاشت که نظر به احصاییه های منتشر شده درحدود یک میلیون معتاد در کشور وجود دارد که انتظار مرگ تدریجی را می کشند. این معتادین با تزریق مواد مخدر با استفاده از یک سوزن ملوث و آلوده که باعث انتقال و انتشار ویروس کشنده ایدز (HIV) می گردد، آمار مرگ و میر معتادان را نیز بلند می برد. بنا بر اظهار نظر کارشناسان این عرصه، عوایدی که از فروش غیرقانونی تریاک و هیروئین نصیب قاچاقبران محلی و دلالان آن می گردد، دهقانان کشور ما را وادار می سازد که به کشت تریاک رو بیاورند. دولت افغانستان همواره تلاش می ورزند که دهقانان کشور از کشت و کار کوکنار دست بکشند وبه عوض آن زعفران، گندم، جواری و انواع میوه جات که ازجمله نعمت های الهی بوده زرع کنند تا مردم کشور از حاصلات آن بهره مند شوند. طی سه دهه جنگ های داخلی درافغانستان مردم کشوراز اثر نا امنی و بی ثباتی ها، نداشتن اقتصاد خوب و آواره گی، روانه مهاجرت به کشورهای همسایه گردیدند که این روند سبب شد تا تعدادی از هموطنان ما معتاد گردند. مخالفان دولت به دستور اجنبی ها وباداران شان (آی اس آی) درولایات های نا امن کشور به زور تفنگ، کشاورزان را تهدید کرده و آنان را وادار می سازند تا کوکنار کشت نموده واز این طریق مبالغ بزرگ به دست آورده و ماشین جنگی خود را فعال نگهدارند تا به کشتار و قتل عام مردمان ملکی ادامه بدهند.

خلاصه گفته می توانیم که جوانان آینده سازان کشور شان هستند ازمخالفان مسلح دولت تقاضا می گردد تا دهقانان زحمتکش کشور ما را وادار به کشت و کار مواد مخدر نساخته و به این ترتیب ملت ما را که عضو فعال جامعه جهانی به شمار می آید، به افراد معتاد تبدیل نکرده تا بتوانند در امر شگوفایی و رونق اقتصادی کشور شان نقش اساسی را بازی نمایند. جوانان کشور به جای اینکه مواد مخدر استعمال نمایند بهتر است ورزش نموده تا با اندام های قوی شان بتوانند در امر بازسازی کشورشان سهم فعال گرفته و همچنان به تحصیل خویش درنهاد های تعلیمی وتحصیلی کشور ادامه داده تا مایه افتخار و مباهات برای فامیل و خانواده خویش گردیده و مصدر خدمت برای هموطنان و همشهریان عزیز خویش گردند.

معیار های بین المللی حقوق بشر برای تطبیق قوانین

توقیف: به حق وضع خاص زنان و نوجوانان باید احترام گذاشته شود.

این پیام از طرف کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان تقدیم گردید

اراده ورځپاڼه پوازې د سرلیکنې ننگه کوي، نورې لیکنې د لیکوال خپل نظر دی، ورځپاڼه یې مسوولیت پر غاړه نه اخلي.

حق الاشتراک :
قیمت یک شماره: (۵) افغانی
سالانه: ۲۰۰۰ افغانی
شش ماهه: ۱۰۰۰ افغانی
برای موسسات و سفارتخانه ها:
سالانه ۳۰۰ دالر امریکایی
شش ماهه ۱۵۰ دالر امریکایی

مرکز نشرات افغان
روزنامهٔ ملی اراده
موسس و صاحب امتیاز: حاجی سید داؤد
مدیر مسوول: استاد مرتضی فرحتیار
موبایل :– ۰۷۹۷۲۵۳۱۶۴
Farhatyarm@yahoo.com
معاون: خادم احمد
موبایل :– ۰۷۰۰۵۹۶۲۰۵
Khadem.kabul@yahoo.com

ادیتور پشتو: مجیب الرحمن امیری
موبایل :– ۰۷۰۸۸۸۷۰۶۶
دیزاین: انجینیر محمدجمیل "امیری"
همکار تخنیکی: محمدجمیل "احمدی"
مسوول توزیع و بازاریابی: عبدالسمیع
۰۷۰۰۲۴۴۳۸۴
ایمیل:
erada.daily@yahoo.com
آدرس: دهمزنگ، عقب سینمای بریکوت، سرک اول کارته چهار.

ERADA DAILY
Afghan Media Resource center
Establisher and Concessionaire:
Haji sayed Daud
Editor in chief: Farhat yar
Editor: Khadem Ahmad
Pashto Editor: Mojiburahman Amiri
Designer: Eng, Mohammad Jamil Amiry
Address: Behind Baree kout-cinema,
first street of karti-e-char
Email: erada.daily@yahoo.com

ACKU